

BİRİNCİ BÖLÜM
MİLLÎ GÜVENLİK VE MİLLÎ GÜVENLİK STRATEJİSİ

DERS PLANI
BİRİNCİ KONU
MİLLÎ GÜVENLİĞİN TANIMI

1. Millî Güvenlik Nedir?
2. Millî Güvenliğin Tespitinden Sorumlu Organlar
 - a. Bakanlar Kurulu
 - b. Millî Güvenlik Kurulu (MGK)
 - 1) Teşkili
 - 2) Amacı ve Görevleri
 - 3) MGK'nin Çalışma Yöntemi

OKUMA METNİ 1 : Askerlikle İlgili Tanımlar

**“Vatan savunmasına ait vazifelerden
daha önemli ve yüce vazife olamaz.”**

M. Kemal ATATÜRK

MİLLÎ GÜVENLİĞİN TANIMI

1. Millî Güvenlik Nedir?

Toplumların gelişmesi, devlet hâline gelmesi ve yetersiz kaynakların paylaşımında rekabetin yaşanmasıyla birlikte, devletlerin birbirlerine karşı kullanmak üzere oluşturduğu çeşitli yapı ve tehditlere karşı koymak üzere oluşan tehdidin özelliğine göre önlem alma gereği kendiliğinden ortaya çıkmıştır.

Devletlerin birbirlerine karşı bu hazırlıkları, 20'nci yüzyıla kadar yalnızca düşman silahlı gücüne karşı yapılırken son zamanlarda ise tarafların birbirlerinin tüm millî güç unsurlarına karşı yapılmaya başlanmıştır.

Böylece cephe gerisinde ve cephe savaşı öncesinde bir savaş stratejisi ortaya çıkmıştır. Bu duruma “Topyekûn Savaş” adı verilmiştir.

Bu kavramın evrensel boyut kazanması 1'inci Dünya Savaşı ile başlamış, 2'nci Dünya Savaşı ve sonrasında tamamlanmıştır.

Devletler veya devletler grubunun, diğer devlet veya devletler grubu üzerindeki çıkarlarını gerçekleştirebilmeleri için içeriden ve dışarıdan gereğinde kullanılmak üzere potansiyel tehdit yaratılması konusunda sürekli çabalar sarf edilmiş ve bu yönde politikalar oluşturulmuştur.

Yaratılan potansiyel tehdidin ne zaman ve nasıl kullanılacağı hakkında senaryolar üretilmiş, kısa, orta ve uzun vadeli politikalar ve stratejiler geliştirilmiştir. Bunları karşılayabilmek maksadıyla da karşı potansiyel tehdit ile onun politikası ve stratejisi ortaya konulmuştur.

Bu oluşum, tarihî süreç içerisinde de devam etmiştir. Bu da “**millî güvenlik**” kavramının ortaya çıkmasına neden olmuştur.

Millî güvenlik; devletin anayasal düzeni, millî varlığını, bütünlüğünü, milletler arası alanda siyasi, sosyal, kültürel ve ekonomik bütün çıkarlarının yanısıra, uluslararası antlaşmalarla kararlaştırılan haklarını, her türlü iç ve dış tehdide karşı korunmak ve kollamak üzere gerçekleştirilen faaliyetlerin bütünüdür.

Daha kısa bir tanımla millî güvenlik, devleti yıpratmak amacıyla yapılan veya yapılacak olan her türlü faaliyete karşı önlemler alınması ihtiyacıdır.

Millî güvenlik siyaseti ise: millî güvenliğin sağlanması ve millî hedeflere ulaşılması amacı ile Millî Güvenlik Kurulunun belirlediği görüşler dahilinde, Bakanlar Kurulu tarafından tespit edilen iç, dış ve savunma hareket tarzlarına ait esasları kapsayan siyaseti ifade eder.

2. Millî Güvenliğin Tespitinden Sorumlu Organlar

a. Bakanlar Kurulu

1982 Anayasası'nın 117'nci maddesi, Millî güvenliğin sağlanması ve Silahlı Kuvvetlerin yurt savunmasına hazırlanmasından Türkiye Büyük Millet Meclisine karşı Bakanlar Kurulunu sorumlu tutmuştur.

Bakanlar Kurulu, millî güvenlik politikasının uygulanması ve ortaya çıkabilecek her türlü tehdide karşı, önlemler almak görev ve yetkisine sahiptir.

b. Millî Güvenlik Kurulu

1) Teşkili

Anayasanın 118'inci maddesi gereğince kurulan millî güvenlik kurulu; Cumhurbaşkanı'nın başkanlığında, Başbakan, Genelkurmay Başkanı, Başbakan Yardımcıları, Adalet, Millî Savunma, İçişleri, Dışişleri Bakanları, Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanları ve Jandarma Genel Komutanı'ndan oluşur. Millî Güvenlik Kurulu, gündemin özelliğine göre toplantılarına ilgili bakan ve kişileri de çağırıp bilgi ve görüşlerini alabilir.

2) Amacı ve Görevleri

Millî Güvenlik Kurulu; millî güvenlik ve devletin millî güvenlik siyasetine ilişkin tanımlar çerçevesinde, devletin Millî Güvenlik Siyasetinin tayini, tespiti ve uygulanması ile ilgili konularda tavsiye kararları alır ve gerekli koordinasyonun sağlanması için görüş tespit eder. Bu tavsiye kararlarını ve görüşlerini Bakanlar Kuruluna bildirir ve kanunlarla verilen görevleri yerine getirir. Başbakan, Millî Güvenlik Kurulunun tavsiye kararlarının ve görüşlerinin değerlendirilmek üzere Bakanlar Kuruluna sunulması ve Bakanlar Kurulunda kabulü hâlinde bu tavsiye kararlarının uygulanmasının koordinasyonu ve izlenmesi için bir Başbakan yardımcısını görevlendirebilir.

3) MGK'nin Çalışma Yöntemi

a) Kurulun Toplanması

Kurul, iki ayda bir toplanır. Gerekteğinde kurul, Başbakan'ın teklifi üzerine veya doğrudan Cumhurbaşkanı'nın çağrısı ile de toplanır.

Kurul toplantıları Cumhurbaşkanı'nın başkanlığında yapılır. Cumhurbaşkanı'nın katılmadığı zamanlar, kurula Başbakan başkanlık eder. Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreteri de toplantılara katılır, fakat oylamaya katılamaz.

b) Gündem

Millî Güvenlik Kurulunun gündemi Cumhurbaşkanı tarafından belirlenir. Gündemin hazırlanmasında, Başbakan ve Genelkurmay Başkanı'nın önerileri dikkate alınır.

Kurul üyesi bakanlar ile diğer bakanların gündeme girmesini istedikleri konular, Başbakanın da görüşü alınarak Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreteri vasıtasıyla Cumhurbaşkanı'na iletilir.

c) Kararlar

Kurul kararlarını çoğunlukla alır. Eşitlik hâlinde Kurul Başkanı'nın oy kullandığı taraf çoğunluğu sağlamış sayılır.

Kurul kararları, tavsiye niteliğinde kararlardır. Alınan kararlar, Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği tarafından Cumhurbaşkanı'na ve Bakanlar Kurulunda görüşülmek üzere Başbakanlığa gönderilir.

c) Kararların Bakanlar Kurulunda Görüşülmesi

Millî Güvenlik Kurulu kararları, Başbakan tarafından Bakanlar Kurulu gündemine öncelikle alınmak suretiyle görüşülür ve gerekli kararlar alınır.

d) Görüşme Tutanakları

Millî Güvenlik Kurulu toplantılarında yapılan görüşmeler, Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği görevlileri tarafından usulüne uygun şekilde tutanakla tespit edilir. Kararların asılları ve görüşme tutanakları Genel Sekreterlikte saklanır. Tutanaklar ve görüşmeler açıklanamaz ve yayınlanamaz. Kararlar, Millî Güvenlik Kurulunun vereceği karara göre açıklanabilir veya yayınlanabilir.

SORULAR

1. Millî güvenlik kavramını açıklayınız.
2. Millî güvenlik siyaseti ne demektir?
3. Millî Güvenlik Kurulu kimlerden oluşmaktadır?
4. Millî Güvenlik Kurulunun görevleri nelerdir?
5. Millî Güvenlik Kurulunun toplanması ve gündemi ile ilgili esaslar nelerdir?

1. OKUMA METNİ

ASKERLİKLE İLGİLİ TANIMLAR

Askerlik: Türk vatanını, Türk İstiklalini ve Cumhuriyetini korumak için harp sanatını öğrenme ve yapma yükümlülüğüdür. Bu yükümlülük özel kanunlarla belirlenir. Yüce bir yurt ve millet hizmeti olan askerlik, gençleri gerçek yaşam şartlarına alıştıırır ve yetiştirir.

Asker : Askerlik yükümlülüğü altına giren kişilerle (erbaş ve erler), özel kanunlarla silahlı kuvvetlere katılan ve resmî bir kıyafet taşıyan şahıslara denir.

Er : İhtiyaçları devlet tarafından karşılanan rütbesiz askerdir.

Erbaş : İhtiyaçları devlet tarafından karşılanan onbaşı ve çavuş rütbesindeki askerlerdir. Bunun yanında askerlik kanununa göre yükümlü buldukları hizmetleri yerine getirdikten sonra, özel kanunlara göre belirli bir hizmetin kabulü suretiyle silahlı kuvvetlerde görevli uzman çavuş ve onbaşılar da erbaş sayılırlar.

Astsubay : Özel kanuna göre silahlı kuvvetlere katılan, astsubay çavuştan, astsubay kıdemli başçavuşa kadar rütbeye sahip olan askerdir.

Askerî Öğrenci : Subay ve astsubay yetiştirilmek üzere çeşitli okul ve üniversitelerde okuyan ve resmî bir kıyafet taşıyan öğrencilerdir.

Subay : Özel kanuna göre silahlı kuvvetlere katılan, asteğmeden, mareşale (deniz kuvvetlerinde büyük amirale) kadar rütbeye sahip olan askerdir.

Amir : Makam ve memuriyet bakımından emretme yetkisine sahip askerdir. Amirin emri altındakilere maiyet denir.

Üst : Rütbe ve kıdemce büyüklüğü gösteren bir tabirdir.

Ast : Üstün rütbece ve kıdemce aşağısında bulunan askerdir.

Makam : Her amirin silahlı kuvvetlerde temsil ettiği mevkidir.

Disiplin : Kanunlara, nizamlara ve amirlere mutlak bir itaat, astının ve üstünün hukukuna riayet etmek demektir.

Nöbet : Askerlikteki ortak hizmetlerin yapılmasını ve devamını sağlamak amacıyla; belli bir ara ve süre ile subay, astsubay, askerî öğrenci, erbaş ve erler ile silahlı kuvvetlerde görevli sivil şahıslar tarafından yerine getirilen bir hizmettir.